

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-40/14-M

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Mateřská škola Kopretina, Jeseník, příspěvková organizace
Sídlo	Tyršova 307, 790 01 Jeseník
E-mail školy	ms.kopretina@jes.cz
IČO	70 914 877
Identifikátor	600 150 330
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Bc. Janou Matlochovou, ředitelkou školy
Zřizovatel	Město Jeseník, Masarykovo náměstí 1/167, 790 27 Jeseník
Místo inspekční činnosti	Tyršova 307, Dittersdorfova 1218, 790 01 Jeseník
Termín inspekční činnosti	9. a 10. leden 2014

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost vykonávaná na podnět podle ustanovení § 174 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb ve smyslu ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona, zaměřená na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami na pracovišti mateřské školy Dittersdorfova 1218, 790 01 Jeseník.

Charakteristika školy

Ve školním roce 2013/2014 je mateřská škola (dále „škola“, „MŠ“) organizována jako sedmitřídní na dvou pracovištích. Na adrese Jeseník, Tyršova 307 jsou tři třídy, na adrese Jeseník, Dittersdorfova 1218 jsou čtyři třídy, z nich jedna je speciální pro děti se zdravotním postižením. Škola zajišťuje předškolní vzdělávání jednotlivých pracovišť prostřednictvím dvou samostatných školních vzdělávacích programů pro předškolní vzdělávání (dále také „ŠVP“).

Inspekční činnost na podnět byla realizována ve speciální třídě pracoviště Dittersdorfova, Jeseník, která má kapacitu dvanáct dětí s aktuálně osmi zapsanými dětmi, devátému dítěti byla v průběhu školního roku docházka do MŠ ukončena.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ve speciální třídě

Ve školním roce 2013/2014 jsou ve speciální třídě zařazeny tři děti s vadami řeči, čtyři s poruchami autistického spektra (dále „PAS“) a jedno dítě s více vadami. Dítěti s těžkým mentálním postižením byla po krátké době pobytu v mateřské škole řádně ukončena docházka. Z celkového počtu aktuálně docházejících dětí jsou čtyři v posledním ročníku docházky do mateřské školy, jedno z nich má odklad povinné školní docházky. Žádné dítě není mladší tří let. Se souhlasem ředitelky školy působí (od 13. ledna 2014) ve třídě osobní asistentka (není zaměstnancem školy), která bude v dopoledním programu činnosti k dispozici jednomu z dětí, bude mu zprostředkovávat žádoucí kontakty s prostředím vrstevníků, posilovat jeho prosociální dovednosti a tlumit nežádoucí projevy.

Vzdělávání ve speciální třídě zajišťují dvě učitelky na celkový úvazek 1,5. Jedna z nich, která současně vykonává činnost vedoucí učitelky pracoviště MŠ Dittersdorfova, má požadované vzdělání speciální pedagogiky v bakalářském typu studia, druhá v letošním školním roce studium speciální pedagogiky dokončuje. Při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků se cíleně zaměřují na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), k dispozici mají také dostatek odborné literatury. Vedoucí učitelka má sníženou míru přímé pedagogické činnosti (z 31 hodin týdně na 20), druhá učitelka ve speciální třídě pracuje na poloviční úvazek. Tato skutečnost významně negativně ovlivnila organizaci výkonu přímé pedagogické činnosti učitelek, neumožnila jejich potřebnou, částečně souběžnou vzdělávací péči o děti, hlavně v dopoledním programu třídy. Také při pobytu venku je s dětmi vždy jen jedna z učitelek, což značně omezuje zajištění potřebné (zvýšené) bezpečnosti dětí, která by odpovídala možnostem těchto dětí a jejich speciálním vzdělávacím potřebám.

Plánování vzdělávání ve speciální třídě vychází ze ŠVP MŠ Dittersdorfova vytvořeného dle zásad Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a platného pro všechny třídy (s podrobně zpracovanou kapitolou týkající se vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami). Specifika jejich vzdělávání jsou pak obsažena v kvalitně zpracovaných individuálních vzdělávacích plánech (dále „IVP“), které škola připravila ve spolupráci s příslušným školským poradenským zařízením. Pro cílené plánování vzdělávání dětí se SVP je pro učitelky málo funkční dopředu připravený třídní vzdělávací program (realizovaný s drobnými úpravami několik let po sobě), stejně jako převážně formální vyhodnocování vzdělávací činnosti třídy. Příležitosti k účinné změně plánování je využití pouze tematických okruhů ŠVP PV, vlastní konkretizaci a diferenciaci cílů vzdělávání dětí se SVP pak připravovat dle jejich individuálních možností a potřeb, sledovaných v IVP.

Ve vlastní pedagogické činnosti učitelky přirozeně zohledňovaly individuální zvláštnosti dětí, stanovovaly a rozvíjely cíle přizpůsobené jejich rozdílným potřebám a možnostem.

Ve realizovaném vzdělávání učitelky volily vhodné prostředky a metody, kompenzační a speciální (často vlastnoručně vytvořené) didaktické pomůcky. Dětem s opožděným vývojem řeči a s vadami řeči poskytovaly převážně skupinovou péči (využívání neverbálních systémů, totální komunikace, výměnného obrázkového a komunikačního systému). U nemluvivých dětí prioritně podporovaly motoriku mluvidel, podněcovaly jednoduché mluvní projevy, rozvoj hrubé a jemné motoriky vedoucí ke zlepšování vnímání a myšlení. Konkrétní náprava vad výslovnosti u čtyř dětí s diagnostikovanými vadami řeči byla zajišťována mimo školu, a to rodiči v logopedických poradnách. Individualizovaná péče o mluvní projevy dětí však byla ztížena přítomností pouze jedné učitelky v dopoledním proudu vzdělávání. Učitelky dětem dále poskytovaly podporu psychopedickou (zejména prostřednictvím programu PORTAGE) a somatopedickou péči (cvičení hrubé a jemné motoriky, zdravotní cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí, overball terapie). U dětí s autismem učitelka vhodnou formou strukturovaného učení na příkladné úrovni uplatňovala obecná doporučení vyplývající z diagnózy (klidné a podnětné prostředí, komunikace nejen prostřednictvím slov, ale též gesty, předměty, obrázky, znaky atd.). K žádoucímu sociálnímu ukotvení těchto dětí a jejich spokojenému prožívání, při důsledném respektu diagnostikovaných stereotypních zájmů a lpění na rutině, přispívalo jednotné působení učitelek a citlivý pedagogický přístup.

V procesu vzdělávání průběžně využívaná pozitivní motivace a časté pochvaly dětských dílčích úspěchů významně podporovaly jejich snahu a zájem s učitelkou spolupracovat (i když u většiny dětí pouze krátkodobě). Systematická péče byla cílená také k osvojování základů hygieny, rozvoji jejich dosažitelné samostatnosti a přiměřených sociálních dovedností. Významným pedagogickým záměrem definovaným v ŠVP a realizovaným v praxi třídy bylo začleňování dětí v rámci širšího společenského prostředí. Děti se setkávaly s vrstevníky nejen v době postupného ranního scházení, odpoledního odpočinku a rozcházení, ale také se účastní společných akcí školy, ve výjimečných případech i mimo její prostory (např. divadlo).

V důsledku zhoršených materiálně-technických podmínek pro děti v rozdělené třídě na dvě (jednu speciální, druhou běžnou se zapsanými 28 dětmi) však nebyly zajištěny optimální psychosociální podmínky pro vzdělávání. Děti obou tříd byly často usměřňovány ke klidu, neboť hlasitější projevy rušily navzájem činnost obou tříd (za předělovými shrnovacími dveřmi). Obě uvedené třídy dále využívaly pro stolování společnou výdejnu stravy, pracovnice školní jídelny tak musely projíždět se servírovacím stolkem několikrát denně do běžné třídy. Děti, které si chtěly přidat jídlo, musely procházet s talíři pro přídavek až do přípravné stravy přes speciální třídu, což nebylo optimální jak z hlediska organizace stravování, tak z hlediska možného úrazu dítěte. Také hygiena dětí prováděná v jednom sociálním zařízení omezovala pružnost a možnosti rozvolnění režimu dne, zejména programu v běžné třídě. Pitný režim byl zajištěn standardně, učitelky děti často k pití pobízely.

Zařízení speciální třídy svým prostorovým uspořádáním méně vyhovovalo skupinovému činnosti dětí (absence herních koutků pro námětové hry). Uložení materiálu bylo v dosahu dětí (pomůcky, stolové hry, stavebnice, obrazový materiál, fotografie, piktogramy, výtvarný materiál atd.), mohly si ho samostatně brát i následně ukládat. Ve třídě je vhodně umístěný relaxační kout pro potřebný odpočinek dětí, které ho přirozeně využívaly.

Na odpolední odpočinek děti odcházely do lehárny (v podkroví budovy) zřízené pro odpočinek všech čtyř tříd. Děti ze speciální třídy většinou brzy usínaly, jiné klidové činnosti u nich neprobíhaly. Na odpolední svačinku a činnosti, převážně již volné hry, přecházely do své třídy, od 15 hod. se rozcházely domů ze sousední běžné třídy.

Závěry

Pozitivním zjištěním činnosti třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami bylo kvalitně realizované vzdělávání s ohledem na rozdílné speciální potřeby dětí a kvalitně zpracované i realizované individuální vzdělávací plány, využívání podpůrných speciálních opatření, vhodných metod a forem vzdělávání a diferencovaný přístup založený na pozitivním přístupu všech zúčastněných.

Pedagogickou činnost ve třídě částečně omezovala malá flexibilita možnosti rozložení pracovních úvazků jednotlivých pedagogických pracovníků, čímž byla nejen ztížená možnost žádoucího intenzivního individualizovaného vzdělávání, ale také zvýšené bezpečnostní riziko, zejména při pobytu dětí venku.

Příležitostí pro zkvalitnění práce ve speciální třídě je funkční změna třídního plánování, dále vyřešení prostorových podmínek uvedených tříd a navýšení úvazku přímé pedagogické činnosti vedoucí učitelky (stanovení jeho výše je plně v kompetenci ředitelky školy). Zřízením funkce osobní asistentky pro jedno dítě se SVP, bude zajištěna nejen jeho stálá individualizovaná péče, ale zlepší se i psychosociální podmínky pro vzdělávání ostatních dětí.

Šetřením na místě bylo Českou školní inspekci také zjištěno, že současnou organizací, tj. rozdělením jedné třídy na dvě s celkovým počtem 36 dětí (z toho aktuálně zapsanými devíti dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami), nelze zajistit potřebné zázemí, klid a bezpečné prostředí pro jejich optimální osobnostní rozvoj. Z inspekčního zjištění vyplynul podnět, který byl předán dne 20. ledna 2014 k prošetření Krajské hygienické stanici v Olomouci, pobočce Šumperk.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Rozhodnutí ve věci změny zápisu do rejstříku škol a školských zařízení čj. KUOK 66665/2013 ze dne 25. července 2013 s účinností od 1. září 2013 (změna ředitelky školy)
1. Jmenování ředitelky školy čj. MJ/28539/2013/FO-Š/Mac ze dne 25. června 2013 s účinností od 1. července 2013
2. Rozhodnutí ve věci změny zápisu do rejstříku škol a školských zařízení čj. KUOK
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 3. ledna 2014
4. Žádost o stanovisko k navýšení kapacity MŠ Dittersdorfova 1218, Jeseník z 90 na 96 dětí (k zápisu do rejstříku škol) čj. MŠD/35/2011 ze dne 31. března 2011
5. Stanovisko Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje k žádosti o zápis školy do rejstříku škol a školských zařízení čj. M5SU 631 S/2011 ze dne 14. dubna 2011
6. Souhlas s prodloužením činnosti třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami čj. KUOK 76353/2013 ze dne 30. srpna 2013
7. Školní matrika dětí ve speciální třídě vedená ke dni inspekce
8. Evidenční listy dětí (9 ks)
9. Třídní kniha speciální třídy vedená ve školním roce 2013/2014 k datu inspekční činnosti
10. Docházka dětí ve speciální třídě vedená ve školním roce 2013/2014 k datu inspekční činnosti

11. Školní řád s účinností od 1. září 2013 (včetně podpisů zaměstnanců)
12. Speciálně pedagogická diagnostika (9 dětí) vyhotovená školským poradenským zařízením ve školním roce 2013/2014
13. Doporučení k zařazení dítěte do speciální třídy mateřské školy (9)
14. Individuální vzdělávací plány vedené pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami ke dni inspekce (8)
15. Třídní vzdělávací program speciální třídy bez data vyhotovení
16. Evaluace tematických bloků ve speciální třídě ve školním roce 2013/2014
17. Podrobný přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte (8) včetně založeného vývoje kresby
18. Rozvržení pracovní doby pedagogických pracovníků ve speciální třídě ve školním roce 2013/2014
19. Personální dokumentace vedená ve speciální třídě (doklad o požadovaném vzdělání), doklady o absolvování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2013/2014
20. Zápis z porady vedení dne 7. ledna 2014 (činnost osobní asistentky ve speciální třídě)
21. Záznam o provedeném školení BOZP osobní asistentky ze dne 8. ledna 2014
22. Oznámení rodičům o zahájení činnosti osobní asistentky ve speciální třídě ze dne 9. ledna 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Olomouckého inspektorátu, csi.m@csicr.cz, s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Olomouckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PaedDr. Libuše Vrbová, školní inspektorka

Libuše Vrbová, v. r.

Mgr. Naděžda Pytlíčková, školní inspektorka

N. Pytlíčková, v. r.

V Olomouci dne 15. ledna 2014

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Bc. Jana Matlochová, ředitelka školy

J. Matlochová v. r.

V Jeseníku dne 29. 1. 2014

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.